

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 12 kor. | Negyed évre — — 3 kor.
 Fél évre — — 6 „ | Egyes szám ára — 24 fill.
 Nyilttér soronként 50 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Tavaszdik.

Az öreg télapó immár végét járja, itt-ott még mutogatja fehér, jeges köpönyegét, hideg, sívító szele még végigseper a tájakon, de dermesztő erejét a márciusi napsugarak megtörték. A nagy természet hosszas téli álmából ébredszik s vele együtt ébredszik a véres háboru rémségeitől elkábult, apatikussá vált népek öntudata, felismerési képessége.

Bizalom, kitartás, egységesség, ezek voltak jelszavaink s ma, amikor mi és derék szövetségeseink fényes haditettei karöltve diplomáciai sikereinkkel a várva-várt béke lehetőségét megvalósítva az általános békére vezető utat építgetik, ma, amikor legádázabb ellenségeink fogcsikorgatva ismerik el sike-reinket, ma, amikor az ellenséges népek vezetőik ellen fordulnak, kétszeres örömmel üdvözljük a tavasz ébredését s hisszük, reméljük, hogy az a sok vér, könny, gyász, nyomorúság, nélkülözés, szenvedés, amelyet négy éven át fokozódó lendülettel zuditott reánk ez a véres világháboru, ma-holnap véget fog érni.

A kapzsi hatalmi vágy, az arany hatalma, az árulás és rut önzés nem tudott s nem fog tudni az igazság fegyverein diadalmaskodni, az álarcok kezdenek lehullni s a világ tiszta képét láthatja azoknak, akik az emberiséget ebbe a véres, gyilkos háboruba kergették.

A világ ítélőszéke bitófára ítélni ezeket az emberi szörnyeket, megölheti, széttépheti, de ennél nagyobb büntetés az, amit lelkiismeretük felébredésével szenvednek. Milliók halálhőrgése, elfolyt vére, özvegyek, árvák halvány arcának szemrehányó tekintete marcangolja fekete lelküket, amely konok macacssággal immár másfél év óta céltalanul, eredmény nélkül hajszolja embermészárlásra a népeket.

A mi részünkről rég felajánlott békejobbót rideg göggel utasították vissza, de ma már könnyörögve nyulnak utána. A fenhéjázó tónus is alábbhagyott s eljön az idő, hogy konok ellenségeink mindegyike mohón fogja megragadni az alkalmat, hogy az egyszer elutasított békejobbót megszorítsa.

Ámde a világ rendjében, — éppen úgy, mint a természet rendjében — a bűnnek bűnhődnie kell.

Az ellenséges népek vezetőinek, fejeinek, akik felelősségük teljes tudatában konokul ragaszkodtak rögeszméjükhez: minket, központi hatalmakat széttiporni, felosztani, megsemmisíteni, meg kell bűnhődni tetteikért s a bűnhődésben osztozkodnia kell népeiknek is.

A breszlitowszki béketárgyalások elején tett engedmények ma más alakulatott vettek s bizony megjósolhatjuk, hogy azt a jóindulatot, becsületességet, amellyel a központi hatalmak a békekötés lehetőségét igyekeztek szolgálni, az ellenségek konok, rideg és még mindig a mi széttiporásunkra törekvő cselekedetei, nyilatkozatai nagyban befolyásolták s ha majd a tisztán fegyvereink erejével kieroszakolt béke-

kötés ideje eljön, az oktanul és hiába ki-ontott vérért, szenvedésekért feltétlenül kár-pótolni fogjuk magunkat.

Addig is hirdetjük a mi igazságunkat s igérjük, hogy mint eddig, úgy ezután is teljes odaadással, erőink teljes megfeszítésével szolgáljuk igazságos ügyünket s a háboru még hátra lévő napjaiban továbbra is méltó társai leszünk derék és dicsően hűséges szövetségeseinknek.

Ne csüggedjünk hát, hanem a természet ébredésével ébredjünk mi is új tevékenységre, új munkára, amely megfogja hozni nekünk mindazt, amit a négy év óta tartó véres küzdelemben tanusított odaadásunk, hűségünk, vér- és pénzbeli áldozatunk után feltétlenül meg kell kapnunk. A magyar katona hősiessége, hűsége, a magyar nép áldozatkészsége, a haza és trón iránt való példás szeretete jutalmazottlanul nem maradhat s ha nem-sokára a végleges, talán örökbeke megkötte-tik, a népek asztalánál felemelt fővel, büszkén fogunk helyet foglalni s ezer éves mul-tunkra hivatkozva erélyesen fogjuk számunkra követelni mindazt, ami egy szabadon fejlődni akaró és tudó nép létfeltételeihez szükséges.

Magyarország mindig a szabadság hazája volt, a magyar nép karddal és törvénykönyvvel a kezében ezer éven át viaskodott létéért, az e hazában élő nem magyar ajku testvérek — bár gyakran törtek ellenünk — mindig a jog, törvény és igazság áldásaiban részesültek, szabad fejlődésükben, egyházuk, nyelvük érintetlenségével egyenlő elbánásban részesültek s éppen ezért hisszük, reméljük, hogy e háboru tanulságai folytán az eljövendő békében nem adnak alkalmat arra, hogy eddigi liberalizmusunkkal felhagyjunk.

Tavaszdik, a nagy természet ébredszik mély álmából, mi, élő emberek, akik a háboru láttuk, végigéltük, végigtapasztaltuk szintén ébredezzünk, lássuk meg azt, amit eddig a szemünkre borult hályog miatt nem tudtunk meglátni.

Az eljövendő békés idők nagy munkára köteleznek, készüljünk hát fel erre a csatára is, amely hivatva lesz az országnak s minden polgárának jólétét, boldogságát megalapozni.

Ifj. Szántó Károly.

Városi ügyek.

A képviselőtestület közgyűlése.

A múlt hónap 23-án tartott közgyűlésen a tagok szép számmal vettek részt és nevezetesebb határozatai a következők.

A város ellátatlan lakossága zsirszükségletének biztosítása végett Andrae József polgármesternek sok utánjárás után sikerült a város részére sertéshizlalási engedélyt kieszközölni, sőt már bizonyos számú sertést is vásárolt. A képviselőtestület a tanács indítványára elhatározta, hogy a beszerzett sertésekből 60 főt a jelentkezett egyeseknek ad át, a többit az e célra alakult társulatnak engedi át, ez köteles lesz meghatározott időpontokban a város által ki-

jelölt helyen és megállapított áron levágott állapotban a közönség részére hozzáférhetővé tenni a szalonnát és hájat. Ily módon eddig mintegy 300 fő sertés áll a város rendelkezése alatt, mind elsőrendű zsirsertés. Kimondotta a közgyűlés, hogy mivel a társuláshoz Vulcu János, Schulleri Frigyes Rt., dr. Vlád Aurél tagjai, a társulás létesítésében való részvételüket ahhoz az elengedhetetlen feltételhez kötötték, hogy hozzájuk egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel csatlakozik Andrae József polgármester is, a polgármesternek ehhez a társuláshoz az engedélyt megadja, az ellenőrzést pedig egy bizottságra bizza.

Másik nevezetes határozata a közgyűlésnek a lakosság, elsősorban a tisztviselők lábbeli-szükségletének lehető kielégítése. E célból a város cipésműhelyt állít fel ott beszerzett s esetleg még beszerzendő hozzávalóból új cipőt készített, régieket javított nyereségre való törekvés nélkül, a készkiadatok megtérülését és a befektetendő tőke mérsékelt gyümölcsöz-tetését tartva szem előtt. A szervezést a tanácsra bízta s felhatalmazta arra, hogy egyik helybeli pénzintézetnél 50000 K nyitlt számla-hitelt vegyen igénybe.

A nagyszabedű katonai parancsnokság ajánlatot kért a villamosműtől kukoricacsutka-darálásra. A képviselőtestület átlátva a befektetés jövedelmező voltát, a tanács ajánlatára elhatározta a berendezés elkészítését és a munka vállalatát, ha a katonaság biztosítékot nyújt arra, hogy a feldolgozandó csutka kellő mennyiségben és időben rendelkezés alatt lesz.

Dobre János bolgárkertész kérte a több év óta általa bérelt területnek örök áron birtokába átadását. A képviselőtestület elutasította a kérelmet.

A köztisztviselők beszerzési csoportjának kérésére a közgyűlés még 500 méter usztatott-fát bocsát a csoport rendelkezésére kedvezményes ölenkénti 60 K és 5% árleengedés mellett.

Pap András aljegyző három heti szabadságot kapott, megrongált egészségének helyre-állítására véget.

Ridély Róbert nyugalmazott városi aljegyző perli a várost kártérítésért, mert sikos és felkunkorodott gyalogjáró-folyókat takaró fedőlapban megbotolva elesett és eltörte a karját. A képviselőtestület a felajánlott egyezséget nem fogadta el, engedi perre menni a dolgot abba a nézetben, hogy ilyen esetben a várost kártérítési kötelezettség nem terhelheti.

A hadisegélyezésekben beállott új rend követeli, hogy a képviselőtestület hadisegély-véleményező-bizottságot válasszon, ennek véleménye alapján állapítja meg a hatóság azt, hogy kinek van igénye és milyen mértékben hadisegélyre. A bizottság tagjai lettek: Baicu Konstantin iskolai igazgató, Bodor János ref. lelkész, Graef Gusztáv kalapos-mester, Orendi Gyula ev. lelkész és Rob Demeter gazdálkodó.

Még a gyűlés elején megemlékezett az el-

nöklő polgármester arról, hogy Mán n Dénes városi fogyasztásiadó- és vámellenőr elhalt és hűséges, tisztán a közérdeket szolgáló 10 évi működése után, hozzátartozóit szükségben hagyta hátra. A tanács indítványozta, hogy mivel az elhalt szegődményesi mivoltában nyugdíjjogosultságot nem szerezhette, a három árva részére 18 és életkoruk eléréig, esetleg férjhezmenetelig egyenkint 300—300 évi segélyt adjon a város. A közgyűlés nemcsak ezt szavazta meg a legnagyobb készséggel, hanem ugyancsak 300 K évi segélyt az özvegynek is, özvegyi állapotának tartamára.

Schuster Gyula és társai indítványára a közgyűlés a polgármesternek, aki 10 évi szolgálata után már elérte azt az időt, hogy javadalma a szabályok szerint nem emelkedhetik, nyugdíjba is beszámítható évi 1200 K személyi pótlékot szavazott meg.

A többi tárgy már kevesebb érdeklődésre tarthat számot.

Künn a bárány, benn a farkas...

Derűs estét hozott a szászvárosi társadalmi életbe a Leányegyletnek mult szombat és vasárnap esti színi-előadása a 82-esek rokkantjai javára. Földes Imrének „Künn a bárány, benn a farkas...” című vigjátéka került színre. A színházlátogató előtt már régóta eseményszámba megy Földesnek egy-egy darabja s a most előadott is méltán sorakozik a mindig ötletes színműri más műveihez.

Ez a társadalmi vigjáték mindezeideig a szászvárosi közönség előtt színpadról ismeretlen volt, mert a ritkán idelátogató színtársulatok még nem játszották itt.

A darab megválasztása tehát már ebből a szempontból is szerencsés körültekintésre mutat, ami azonban még előnyösebbé teszi műkedvelők számára a darabot, az a szerepeknek a háborús viszonyokhoz alkalmazkodás összeállítására. Csupa női szerep, csak egy férfi: a „benn a farkas.”

Főlöleslegesnek tartjuk, hogy tartalmilag is ismertessük e helyen a vigjátékot, hiszen a két előadás alkalmával ugyszólván mindenki megnézte. Magáról az előadásról jegyezzünk le inkább néhány megfigyelést.

Műkedvelő és jótékony célú előadásnál tulajdonképpen félve szólal meg a kritika, mert a nemes cél, a jó szándék mindent megmagyaráz, mindent megszépít. A Leányegylet e legutóbbi előadásával azonban nem szükséges a kritikának szemforgatóan visszahuzódnia, mivel ez a két színházi est jóval meghaladja a műkedvelői előadások megszokott színvonalát. A szereplők bátran kibírják a kritikát, sőt otthonos, közvetlen színpadi föllépésükkel már eleve megvesztegették.

A főszereplők közül legelőször bontakozott ki a nézők előtt a darab folyamán Mária, egy öregedő leány szerepe. Kedves néző-társaim, kik velem együtt néztétek a játékot, láttátok-e azokat a finoman, művészi ökonomiával kidolgozott mozdulatokat, észrevettétek-e a precíz hanghordozást, megfigyeltétek-e, mennyi jellemző volt abban, ahogyan ült és kötött, ahogyan ráhajolt a kézimunkájára, ahogyan lépett, ahogyan öltözött? És mindezekkel a jellemző, öntudatos alakításokkal mennyi változatosságot, mennyi szint és derűt tudott belevinni szerepébe, melyek nélkül az talán egy kissé egyhangú lett volna. E sorok írójának nincsen tudomása arról, hogy Mária alakítója, Hajnal Jolánka, először játszott-e ez alkalommal a színpadon, vagy már máskor is fellépett, — de őszintén bevallja, hogy

alakító készségének öntudatossága nagyon meglepte.

A ragyogó leányfiatalság diadalát vitte a színpadra Bencze Olga az Ilus szerepében. Valahányszor visszagondolok a játékára, mindannyiszor két hasonlat jut eszembe. A kaleidoszkop apró színes üvegeit bárhogy forgatom, mindig más, de mindig szép alakzatok vetődnek szemem elé. Vagy bourbon-kék plüsst tartok a kezemben és ha napfényre viszem, ezüstös csillogást kap a kéksége, mint a tengerszem; ha árnyékba viszem, oly mély, oly sötét lobogású, mint a kék női szemek sirás után.

Bencze Olga is ilyen volt Ilus szerepében. Játékának alaptónusa a hódító fiatalosság minden természetellenes korlátozás ellen való tiltakozásának kicsengése volt, és ebből az alaptónusból számtalan változatot kreált, melyeknek ismét egy jellemzőjük volt: a báj. Ha nevetett: bájos volt, ha fenyegetett: bájos volt, ha érvelt, ha gunyolt, ha sirt, mindenkor megnyerő és vonzó volt.

A főszerepekhez kellemesen alkalmazkodtak Csűrös Blanka, az élet zajától menekülő Eta komoly szerepében, Szabó Juci, mint herceg elvált asszonyka, Jánosy Margit, a negédes Lujzát alakítva és Makkay Jolán, mint Krukné, ki nehéz feladatát pompásan oldotta meg: beleilleszkedni egy más életkorba, ami mindig próbára teszi a színjátszó képességét.

Szabó Sári, Pakker Irén, Vigh Margit, Riebel Anna, Baluschek Ida, Solyosi Anna, Topolovsek Erzsébet és Kardos Anna az együttes jelenetekben teljesen összehangzó ensemble-t alkottak.

Az egyetlen férfi-szereplő Várady József színművész volt Pál Sándor író szerepében. Mozdulatain, beszédének nyugodtságán, biztosságán még az is fölismerhette a hivatásos színjátszót, aki már előzőleg nem tudta volna ezt róla. A várakozás a színpadon való megjelenésekor élénk tapsban tört ki. Várady József volt egyébként a vigjáték szerepeinek betanítója, aki értékes utmutatásaival az előadás sikeréhez nagyban hozzájárult.

Elismeréssel említjük meg, hogy az előadás színrehozatala érdekében és a rendezési munkában Bana Imre főhadnagy fejtett ki fáradhatatlan buzgalmat.

A színházi esték krónikása most már lehet a tollát. Befejezésül még csak annyit: a szombat esti előadás után tánc is volt a Központi éttermében és a krónikás irigyen nézte, hogy mindenki boldog, mindenki nevet, és keserűséggel gondolt arra, hogy csak ömellőle nem akar távozni kenyeres pajtása: a szomorúság. . .

Turáni.

NAPI HIREK.

— A nagyszabonyi hadtestparancsnok Szászvároson. Az erdélyi hadtest új parancsnoka, báró Horváth Tivadar gyalogsági tábornok szerdán és csütörtökön városunkban időzött, amely idő alatt megtekintette a 82-es pótzászlóalj kaszárnyáját, a csapatkórházat, továbbá szemlét tartott a gyakorlótéren a pót- és menetszázadok fölött. Minden tekintetben meglepődésének és elismerésének adott kifejezést.

— Kitüntetés. A király köpeczi Bocz Soma tart. hadnagyot, egy aknavető-üteg parancsnokát, — lapunk munkatársát — aki 1914. december óta szolgálja a hazát s a különböző frontokon tanusított vitéz magatartásáért a kisézüstöt, a bronz és ezüst Signum-laudist, a Károly-csapatkeresztet nyerte el, a legutóbbi harcokban tanusított hősiességéért a hadiékítményes katonai érdemkereszt III-ik osztályával, a kardokkal tüntette ki.

magatartásáért a hadiékítményes katonai érdemkereszt III-ik osztályával, a kardokkal tüntette ki.

— Lelkészválasztás. Bruckner Adolf szászvárosi evang. segédlelkész a napokban a szászbogácsi evang. egyházközség papjává választotta meg. A szimpatikus fiatal lelkész az egyházközség küldöttségileg értesítette megválasztásáról.

— Áthelyezés. Krzizevszky Rezső dévai kir. ügyészt az igazságügyminiszter Pancsovára helyezte át.

— Elnökválasztás a vajdahunyadi Casinóban. A vajdahunyadi Casinó m. hó 11-én tartotta meg rendes közgyűlését, mely alkalommal Imre István polgármestert választotta meg elnökül.

— Kitüntetések. A király Lobstein Imre 64. gy.-ezredbeli hadapród-őrmestert az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért az ezüst és bronz vitézségi éremmel tüntette ki. Lupu Szilárd őrvezető és Ladár János népfelkelő a bronz vitézségi érmet kapták.

— Hősi halál. Szilágyi Jenő géppuskás, aki 2 évig küzdött az orosz és olasz fronton, Prágában, ahol mint sebesült kezeltetett, hősi halált halt. Temetése m. hó 21-én ment végbe. Benne Szilágyi János és neje dévai lakosok fiukat gyászolják.

— A szászvárosi országgyűlési képviselőválasztó kerület központi választmánya szerdán, február 27-én Vajdahunyadon tartotta ülését, melynek egyetlen tárgya az egyes szavazókörökben működendő képviselőválasztókat összeíró küldöttségek megválasztása.

— A ref. női-egyesület közgyűlése. Február hó 24-ikén tartotta meg a ref. női-egyesület első rendes közgyűlését a kollegium dísztermében, a tagok igen élénk részvétele mellett, hogy számba vegye működése első esztendejének eredményét. A számbavétel folyamán az a kép alakult ki, hogy már az első esztendő is megbecsülendő eredményt mutatott fel s reménység van arra, hogy most már az egyesület túllévén a kezdet nehézségein, ezután még nagyobb lendülettel fogja szolgálni a közjótékonyt. A tagok száma 1917. év végén 220, akik közül 11 alapító, s 209 rendes tag. A ref. egyháztól, egyesületektől és magánosoktól a múlt év folyamán 2652 K 26 fillér adomány gyűlt be s az összes rendezett gyűjtés alkalmából nagymennyiségű ruhanemű. A szegények segélyezésére és a katonák karácsonyi megajándékozására fordított 2394 K s a gyűjtött ruhanemű. 1917. év végén az egyesület vagyona 1219 K 82 fillér, amelyből 800 K mint alaptőke kezelik. A múlt évben tartatott két vallásos- és egy fillér-estély s két izben sikerült dalárdát is összehozni. A közgyűlés megbizta a választmányt, hogy tegye meg a lépéseket állandó dalárda szervezésére és fenntartására. A választások rendjén az elnökségről lemondott özv. Kovács Gyuláné helyébe elnöknek választott özv. Zorich Jánosné társelnök, akinek eddigi buzgó munkássága biztosíték az egyesület jövőjének eredményes működéséhez. Társelnöknek választott Csűrös Pálné, társelnöknek Szakács Istvánné, 3-ik jegyzőnek Dósa Piroska, választmányi tagnak Antos Irma, pénztárosnak Nagy Ödön koll. tanár. Az egyesületbe új tagokkul léptek be: dr. Görög Ferencné, dr. Tóth Endréné, mint alapító tagok, Bencze Zsigmondné, Bencze Lenke, Bencze Olga, dr. Kristóf Györgyné, Mester Mihályné, mint rendes tagok s Máyer Jánosné rendes tagból alapító taggá lett. Végül a közgyűlés

felkesedéssel határozta el, hogy feliratban üdvözli az erdélyi egyházkerület új püspökét, Nagy Károlyt és nejét, akiket a néhai nagynevű ref. pap, Sylvester Domokos révén közelebbi kapcsolat fűz városunkhoz és ref. közönségünkhöz.

— **A tisztviselők ebben az évben is kérnek ruhasegélyt.** A szabolcsmegyei közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportja azzal a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy a köztisztviselők részére ebben az évben is engedélyezzen ruhabeszerzési segélyt. Kérésük jogosultságát az árviszonyoknak jelentékeny eltolódásával indokolják. Míg a múlt évben egy öltözet ruhát 200—300 K-ért lehetett beszerezni, ma már 600—700 K-át kell fizetni ruháért, a cipő ára is 70—80 K-ról 250—300 K-ára szökkent. Az áremelkedéssel egyáltalában nem áll arányban az erre az évre folyósított háborus segély s ma sokkal súlyosabb a tisztviselők helyzete, mint a múlt évben volt, mert akkor háborus beszerzési segélyben is részesültek a tisztviselők. Ruhasegélyképpen fejenként ezer koronát és minden családtag után további ötszáz koronát kérnek.

— **A szászvárosi Leányegylet előadása Déván.** Földes Imrének vigjátékát, a „Künn a bárány, benn a farkas...”-t, melynek szászvárosi előadásairól lapunk mai számában részletesen beszámoltunk, a Leányegylet hétfőn este Déván is előadta. A vállalkozást, mint értesülünk, nagy erkölcsi és anyagi siker kísérte. Az előadáson és az utána következő táncmulatságon megjelent és részt vett Dévának egész intelligens közönsége.

— **Nem lehet Oroszországba pénzt küldeni.** A Hadifoglyokat Gyámolító és Tudósító Hivatal tudatja, hogy az Oroszországban lévő hadifoglyok és polgári internáltak részére pénzt egyelőre nem lehet küldeni, mert a pénzküldés minden lehető útja bezárult. Előreláthatóan az Ukrániában tartózkodó hadifoglyoknak való pénzküldés fog legelőbb ismét lehetővé válni.

— **Vallásos-estély.** A ref. női-egyesület f. hó 7-én (csütörtökön) d. u. 6 órától kezdődőleg a ref. kollégium disztermében vallásos-estélyt rendez, melyre ez uton hiv meg minden érdeklődőt. Az estély programja a következő: 1. Gyülekezeti ének. 2. Reviczky: Miatyánk. Szavalja Máyer István I. g. o. t. 3. Haydn: Lareo. Vonósnégyes. Előadják: I. hegedűn Debreczeni Károly IV. g. o. t., II. hegedűn Zerbes Károly VI. g. o. t., violán Pánczél Géza VI. g. o. t., gordonkán Popu Flavius VIII. g. o. t. 4. Felolvas Nagy Ödön főgimn. tanár. 5. Bethoven: Bűnbánat. Éneklí dr. Kristóf Györgyné urasszony, orgonán kíséri Alföldy Béla koll. zenetanár. 6. Szász Károly: A Turi-fiu története. Szavalja Szakáts Istvánné urasszony. 7. Gyülekezeti ének. Beléptidij nincs. Önkéntes adományok köszönettel fogadtatnak a budapesti ref. Bethesda-kórház javára.

— **A postaszolgálat rendje.** A m. kir. posta és távirda vezérigazgatóság a helybeli posta- és távirdahivatal szolgálati idő korlátozását február 28-ikától a fűtési ideny tartamára meghosszabbította. Postaküldemények felvételi és kiadási ideje hétköznap 8—12 és 2—4-ig; vásár- és ünnepnap pedig 8—11-ig. Távíratok reggel 8-tól este 9-ig vétetnek fel és lesznek kézbesítve.

— **Uj műmalom Felvincen.** Horváth Béla felvinci malomtulajdonos új napi egy waggon őrlőképességű magasörlésű vám- és műmalmot, csirátlantit épített. A malommal kapcsolatban kenyérgyár is épül.

— **A vidéki hírlapírók fővárosi otthona.** Megható az az áldozatkészség, amellyel a társadalom a vidéki hírlapírók háborus intézményét, a fővárosi Otthont a szeretetébe fogadta. Magánosok, vállalatok segítették egy-egy darab téglával lerakni az alapját az Otthonnak, amelynek nemes hivatását elismerte a kormány is, amely részről eddig báró Szurmay Sándor m. kir. honvédelmi miniszter és az Országos Hadigondozó Hivatal nyújtottak nagyobb segélyt az intézménynek. Az újabb adományok a következők: Honvédelmi miniszterium 25.000 K, Országos Hadigondozó 7500 K, Malomtulajdonosok Orsz. Egylete, Magyar Serfőzők Egyesülete, Magyar Cukorgyárosok Egyesülete 1000—1000 K, Kassa—Oderbergi Vasut 600 K, Magyar Folyam és Tengerhajózási Rt. 500 K, báró Bánffy Dezsőné 50 K, Ganzgyár Rt. 1000 K, gróf Chotek Rezső, Frank H. fiai 300—300 K, báró Vajmits István, Koleritt Pál, Békésvármegye, Eger, Nyiregyháza, Kaposvár városok, Gerbaud Rt. 200—200 K. Hisszük, hogy megyénk pénzintézetei s egyéb vállalatai kifogják venni részüket a nemes cél támogatásából.

— **Trockij Bécsben az Esztendő februári számában.** Az Esztendő híven programjához, második számában sok finom és értékes irodalmi közlemény mellett ismét szenzációs cikket hívja magára a figyelmet. Trockijnak hű és pontos irodalmi arcképét közli dr. Szabó István tollából. Gábor Andor egy finom nemes hangulatu verset irt a tartalmas kötetbe. Krudy Gyula legszebb novelláját közli. Várnai Zseni elhunyt kisfiáról szóló költeményével szerepel. Karinthy Frigyes a mai politikusokat egy shakespearri karrikatura keretében szólaltatja meg. Batvány Lajos érdekes elbeszélés keretében szatírárt tesz közzé. Somlyó Zoltán mély lirájú és érdekes versét jelenteti meg. Kaffka Margit az anyaságról, az öregedő asszonyokról ír. Kozma Andor elbeszélő költeményét közli le, melyet a Kisfaludy Társágban olvasott fel. Bölöni György képekről és szobrokról mond bírálatot. Földi Mihály az új magyar irodalom érdekes tehetsége elbeszéléssel mutatkozik be az Esztendő közönségének. A Könyv és Napló rovat cikkeit Hatvány Lajos, Herczeg Géza, Kosztolányi Dezső, Szécsén József és Szilágyi Hugó irta. Kapható könyvkereskedésekben és a hírlap-árusoknál. Ára 3 K. Előfizetési ára a Pesti Napló előfizetői részére negyedévre 9 K helyett 3 K.

— **Vonatok menetrendje.** Sok kérdező-kérdésnek óhajtjuk végét vetni azzal, hogy a Szászvároson át járó vonatok menetrendjét leközzöljük. A páratlan számú vonatok Tövis felől, a párosak Budapest felől érkeznek. Tövis felől érkező vonatok: 601. sz. gyorskatonai érk. reggel 2 óra 30 perckor, tovább megy 2 óra 32 p., 607. sz. személyvonat érk. reggel 4 óra 22 p., tovább megy 4 óra 27 p., 609. sz. személyvonat érk. délután 1 óra 29 p., tovább megy 1 óra 34 perckor. Budapest felől érkező vonatok: 610. sz. személyvonat érk. d. u. 2 óra 03 perckor, tovább megy 2 óra 07 p., 604. sz. katonai gyorsvonat érk. éjjel 11 óra 24 p., tovább megy 11 óra 26 p., 608. sz. személyvonat érk. éjjel 12 óra 01 p., tovább megy 12 óra 06 perckor. Megjegyezzük, hogy a katonai vonatokon polgári személyek nem utazhatnak.

— **Hatvan koronás buza.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli az 1918. évi termésből származó mezőgazdasági termények új maximális árait, melyeket agrár körökben bizonyára élénk örömmel üdvözölnek. Az árak métermázsánként, tiszta sulyra a következők: buza 60 K, rozs, árpa, zab, köles, tengeri 52

K, fajtengeri 60 K, bab 100, borsó 120, lencse 150 K, cukorrépa 14, takarmányrépa 8 és a burgonya 18 K.

IRODALOM.

Dr. Biró Vencel: Az erdélyi fejedelmi hatalom fejlődése (1542—1690.) A Magyar Tudományos Akadémia által Bojárí Vigyázó Sándor-díjjal jutalmazott pályamunka. Kolozsvár Stief Jenő és Társa könyvsajtója 1917. Kapható a szerzőnél: Kolozsvár, Egyetem-u. 5. Ára 5 K. (8. r. 164. l.)

A szerző az erdélyi fejedelemség korában négy részt különböztet meg: a megalakulását János Zsigmond alatt (1542—1571) fejlődését a Báthoryak (1571—1613), fénykorát Bethlen és Rákócziak alatt (1613—1658) és végül a hanyatlását, mely Apafi nevéhez fűződik (1658—1690). Természetesen a fejedelmi jogkör terjedelmét és tartalmát illetőleg az egyes korokban változott. E változások mibenlétének és okainak részletes leírása alkotja a munka gerincét. Mellette nem egyszer plasztikus képet kapunk az akkori Erdély magyar, székely és szász társadalmának szokásairól, kulturális és ipari szervezetről, vallási és iskolai életéről. A munkának épp az az oldala ragadja meg a történelemtudományok terén a laikus olvasót s vált ki belőle igaz elismerést. A szerzőben egy — mondja a hivatalos bírálat — olyan íróval van dolgunk, aki Erdély történetét jól ismeri s biztos kézzel tudja megszabni a határokat, amelyek a megalakulás, kifejlődés, tetőpontrajutás és hanyatlás korait egymástól elválasztják. Amit dr. Biró könyve nyújt, az a lelkiismeretes és szorgalmas munka, a tárgyba való elmélyedés, alapos történet-tudás és helyes megítélés gyümölcse... A magunk részéről elismerésünket még azzal is fokozzuk, hogy a munkát olvasóink széles rétegének s a különféle könyvtáraknak a legmelegebben ajánljuk.

Sz. 21/1918. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbírósnak 1915. évi 102756 számú végzése következtében dr. ifj. Bárd Dániel Gábor ügyvéd által képviselt Országos Központi Hitelszövetkezet felperesnek 189 K s jár. erejéig 1915. évi november hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 3200 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1917. évi Pk. II. 4061/4 számú végzése folytán 153 K hátralékos tőkekövetelés és moratórium alá nem eső rész, ennek 1914. évi május hó 1-ső napjától járó 60% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 104 K 78 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Kudzsiro, alperesek lakásán leendő eszközölésére 1918. évi március hó 7-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1918. évi február hó 20-án.

Gödrí Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

179

A biztosító közönség figyelmébe!

Miután a mai áremelkedések folytán az áruk, értékek, házak stb. árai megnövekedtek, felhívjuk t. ügyfeleinket, hogy **tűz, betörés és lopás elleni biztosításaikat**, illetve ezek összegét **felemelni** kegyeskedjenek, mert kár esetén nem a mai érték, hanem a biztosított érték lesz csak kifizetve.

Tisztelettel:

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
szászvárosi ügynöksége.

180 1—3

— **Körösbányai erdőipar rt. cég** alatt a budapesti Milkó Vilmos és fiai cég körösbányai telepét, mely kb. 3000 hold bükk-, gyertyán- és tölgyfaerdőből és egy 24 km. hosszú erdei vasutból áll, családi részvénytársasággá alakította át 2 millió K alaptőkével (10.000 drb. 200 K n. é. részvény.) Az igazgatóság tagjai: dr. Milkó Endre (elnök), Ertner Félix, Milkó Ferenc és Löw Arnold.

— **Dohány-, szivar- és cigarettaajegy.** Megemlékeztünk már arról, hogy a pénzügyminiszterium körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben tudtukra adja, hogy a kormány a dohány, szivar és cigaretta szétosztását is hajlandó jegyrendszerhez kötni ott, ahol a hatóságok önként kérik azt. E helyekre annyi dohányneműt fognak kiutalni, amennyi az illető helyen 1913-ban elfogyott. Ahol a helyi hatóság nem vállalja a jegyrendszer bevezetését, ott változatlanul megmarad a mostani eljárás. Eddig elfogadta a jegyrendszert: Déva város, Kolozsmegye (Kolozsvár város kivételével), Ungvár város, Ungmegye, Felcsút község (Fehérmegye), Bereg és Ugocsa megye (Beregszász és Munkács kivételével), Szolnok-Dobokamegye, Máramaros megye (Máramarossziget város kivételével), Belovármegye (a megyeszékhely kivételével) és Kápolnásnyék község.

— **Hatalom a sajtó.** A „Gazdaszövetség” írja: Lehetetlen volt már tűrni, hogy a keresztény magyar társadalom teljes mérlékben ki legyen szolgáltatva a plutokrácia kezében levő sajtónak. Evégből alig pár hete, alakult meg három millió korona alaptőkével a Központi Sajtóvállalat Részvénytársaság, amely egy pártok felett álló független magyar lap alapítását határozta el. Más jelenség is mutatkozott az utóbbi napokban. Január hó 30-án alakult meg a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság s utána mindjárt a Református Sajtóegyesület. Magyar társadalmunk öntudatra ébredésének beszélő jelei ezek, melyeknek az üdvös hatása bizonyosan nemsokára érezhető lesz.

— **Az élet tartama.** Tudományos megfigyelések szerint százezer ember közül, aki 25 éves korában teljesen egészséges volt, 40 ezer éri el a 70-ik, 12 ezer a 80-ik, 740 a 90-ik, 5 a 98-ik, 2 a 99-ik s 1 ember a 100-ik esztendő. Az újszülötteknek negyedrésze élete első évében elhal s 25 év után felénél több elpusztul. Az átlagos életkorból azt következtetik, hogy aki 25 éves korában egészséges, még 38 évet, aki 30 éves korában egészséges, még 34 évet, aki 40 éves korában egészséges, még 26-ot, aki 50 éves korában egészséges, még 13-at, aki 70 éves korában egészséges, még 8-at, a 80 éves 4-et, a 90 éves 2-öt remélhet, az 100 évesnek csak hónapjai vannak hátra. Az állatok közül az elefánt 150—200, a szamár 106, a bálna 100, a ló, medve 40—60, a kutya, macska, oroszlán 35—40, a szarvasmarha, sertés 20—25, az egér 6 évig.

A kádfürdő Kovács-utca 8. sz. alatt folyó évi március hó 7-én megnyílik. Egy fürdő ára szappan nélkül 3 kor. Használható csütörtök, péntek, szombat és vasárnap egész napon át. 176

Fogtechnikai műtermem részére keresek egy intelligensebb fiatal leányt, kinek teendője a rendelők órák alatt a műszereket és egyéb kellékeket kéz alá adni. Fizetés meg egyezés szerint. **Jacobi Dóra** fogtechnikus Szászváros, Varga-utca.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyv- és papirkereskedésében kapható:

**olajfesték,
festővászon,
ruhafestőpor,
papirspárga stb.**

a legolcsóbb napi árban.

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

Eladunk marosmenti, küiküllömenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :- Pontos és gyors kiszolgálás! :- Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
Szászváros.

138

9—

Bérbevételre keresek egy kertet. Ajánlatok **Brechner Mihály** Szászváros, Varga-utca kéretnek. 177 1—3

Eladó egy vízmentes ponyva. Bővebbet **Báts György** főtéri üzletében Szászvároson, ahol a ponyva is megtekinthető. 178 1—3

Konyhakerti magvakat,

mig a készlet tart, kis és nagy tételekben a legolcsóbb napi áron szállít, csiraképességeért szavatol

ÁCS KÁROLY műkertész, Vajdahunyad. 174 2—3

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógyszer, vérszegények, lábhadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 00000 Ára 6 korona.

Kapható

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
SZÁSZVÁROS 10-20

127

10-20

Fűszerkereskedők és vendéglősök figyelmébe!

Ajánlok: Ágnes, Előpataki, Salvator, Margit, Kristály, Szt.-Margitszigeti, Parádi, Málnási Mária, Málnási Siculia természetes ásványvizeket; Magus, Csizi, Königl. Selters, Karlsbadi Mühlbrunn gyógyvizeket; — Ferenc József, Loser Horgony és Igmándi keserűvizeket nagykereskedői napi áron. Megrendeléseket saját kölcsönládámban fagymentes csomagolással szállítom.

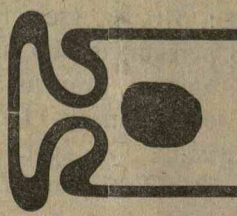
Schäffer Lipót ásványviznagykereskedő
Petrozsény. — Interurban telefon 30. 157 6—10

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fényképnagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megalégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

139 5—